

IIIrd INTERNATIONAL EURASIAN
EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2016 CONFERENCE
PROCEEDINGS

31 Mayıs-3 Haziran 2016
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

31 May-3 June 2016
Muğla Sıtkı Koçman University

EJER

**IIIrd INTERNATIONAL EURASIAN
EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS**

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2016 CONFERENCE PROCEEDINGS

**31 Mayıs-3 Haziran 2016
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi**

**31 May-3 June 2016
Muğla Sıtkı Koçman University**

**ANI YAYINCILIK
ANKARA**

IIIrd INTERNATIONAL EURASIAN EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

EJERCONGRESS 2016 BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

EJERCONGRESS 2016 CONFERENCE PROCEEDINGS

Anı Yayıncılık

Kızılırmak Sokak 10/A

Bakanlıklar / Ankara

Basım tarihi : 15 Haziran 2016

Tel : 0 312 425 81 50 pbx

Fax : 0 312 425 81 11

info @aniyayincilik.com.tr

ejercongress2016gmail.com

www.http://.aniyayincilik.com.tr

ISBN: 978-605-170-098-4

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Amir ÇİÇEK
Muğla Valisi

Dr. Osman GÜRÜN
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Mansur HARMANDAR
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Veysel SÖNMEZ
EJER Kurucu Editörü

KONGRE EŞ BAŞKANLARI

Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Ejer Editörü

Dilek ERTUĞRUL
Kongre Sekreteri

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Başkan

Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

YEREL DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Nevide DELLAL
Prof. Dr. Nihat AYCAN
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN
Prof. Dr. Salih UŞUN
Prof. Dr. İzzet GÖRGEN
Doç. Dr. Ergin EKİNCİ
Doç. Dr. Hasan ŞEKER
Doç. Dr. Nilgün Açık ÖNKAS
Doç. Dr. Sabahattin DENİZ
Doç. Dr. Süleyman CAN
Doç. Dr. Şendil CAN
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ
Doç. Dr. Şevki KÖMÜR
Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR
Doç. Dr. Yahya ALTINKURT
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ

ULUSLARARASI DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Christian Faltis, University of California, Davis, USA
Prof. Dr. Gery McNamara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Dr. James Banks, University of Washington, USA
Prof. Dr. Jennifer Mahon, University of Nevada, Reno, USA
Prof. Dr. Joe O'hara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Dr. Lynn Burbaw, University of Texas A&M, USA
Prof. Dr. Mokter Hossain, University of Alabama, USA
Prof. Dr. Stephen Lafer, University of Nevada, Reno, USA
Doç. Dr. Ayse Çiftçi, Purdue University, IN, USA
Doç. Dr. Ali ERSOY, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye
Doç. Dr. H.Eray ÇELİK, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye
Doç. Dr. Muhammet UŞAK, Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Senel Poyrazlı, Penn State University, PA, USA
Assist. Professor, Tao Wang, University of Washington, Bothell, USA

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Abbas TÜRNÜKLÜ
Doç. Dr. Mehmet Akif OCAK
Doç. Dr. Mehmet Ali AKINCI
Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN
Prof. Dr. Adil TÜRKÖĞLU
Prof. Dr. Ahmet DUMAN
Prof. Dr. Ahmet İlhan ŞEN
Prof. Dr. Ahmet Zafer GÖKÇAKAN
Prof. Dr. Ahmet AYPAY
Prof. Dr. Alev ÖNDER
Prof. Dr. Ali BÜLBÜL
Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ
Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN
Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK
Prof. Dr. Ali Rıza ERDEM
Prof. Dr. Alim KAYA
Prof. Dr. Anita PIPERE, Daugavpils, LATVIA
Prof. Dr. Abdülkadir MASKAN
Prof. Dr. Adnan ERKUŞ
Prof. Dr. Ahmet AYPAY
Prof. Dr. Ali TAŞKIN
Prof. Dr. Ayhan YILMAZ
Prof. Dr. Ayşe BALCI KARABOĞA
Prof. Dr. Ayşe KIRAN
Prof. Dr. Ayşe Rezan ÇEÇEN EROĞUL
Prof. Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL
Prof. Dr. Ayşen BAKİOĞLU
Prof. Dr. Ayten GENÇ
Prof. Dr. Belma TUĞRUL
Prof. Dr. Berrin AKMAN
Prof. Dr. Beatrice ADEARA, West Chester University, USA
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK
Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU
Prof. Dr. Bülbin SUCUOĞLU
Prof. Dr. Birgit PEPIN, Sor-Trondelag University, NORWAY
Prof. Dr. Cahit KAVCAR
Prof. Dr. Celal BAYRAK
Prof. Dr. Cem BİROL
Prof. Dr. Cevat CELEP
Prof. Dr. Danny Wyffels, KATHO University, BELGIUM
Prof. Dr. David BRIDGES, Cambridge University, UK
Prof. Dr. Dursun DİLEK
Prof. Dr. Erdal TOPRAKÇI
Prof. Dr. Elif ÜSTÜN
Prof. Dr. Erdinç DURU
Prof. Dr. Erol KUYURTAR
Prof. Dr. Erten GÖKÇE
Prof. Dr. Esmahan AĞAOĞLU
Prof. Dr. Ekber TOMUL
Prof. Dr. Fatma HAZIR BIKMAZ
Prof. Dr. F. Çağlayan DİNÇER
Prof. Dr. Fidan KORKUT OWEN
Prof. Dr. Figen ÇOK
Prof. Dr. Filiz BİLGE
Prof. Dr. Funda ACARLAR
Prof. Dr. Gery McNamara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR
Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN
Prof. Dr. Gökay YILDIZ
Prof. Dr. Hasan Hüseyin AKSOY
Prof. Dr. Hatice Ferhan ODABAŞI
Prof. Dr. Hayri ERTAN
Prof. Dr. Hasan COŞKUN
Prof. Dr. Hasan PEKMEZCİ
Prof. Dr. Hatice Nur ERKIZA
Prof. Dr. Hediye Şule AYCAN
Prof. Dr. Hüseyin Gazi TOPDEMİR
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN
Prof. Dr. İbrahim GÜNER
Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM
Prof. Dr. İnayet AYDIN
Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN
Prof. Dr. İsmail Hakkı MİRİCİ

- Prof. Dr. İzzet GÖRGEN
Prof. Dr. Jale ÇAKIROĞLU
Prof. Dr. Joe O'hara, Dublin City University, Dublin, IRELAND
Prof. Dr. Jordanescu EUGEN, Lucian Blaga University of Sibiu, ROMANIA
Prof. Dr. Lale ALTINKURT
Prof. Dr. Levent TURAN
Prof. Dr. Mehmet ARSLAN
Prof. Dr. Mualla AKSU
Prof. Dr. Mustafa ÇELİKTEN
Prof. Dr. Murat ÖZBAY
Prof. Dr. Mehtap ÇAKAN
Prof. Dr. Mehmet DEMİREZEN
Prof. Dr. Mehmet ELGÜN
Prof. Dr. Mehmet GÜNAY
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Mehmet Halil SOLAK
Prof. Dr. Mukaddes ERDEM
Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN
Prof. Dr. Mübeccel GÖNEN
Prof. Dr. Necati CEMALOĞLU
Prof. Dr. Nevide DELLAL
Prof. Dr. Nevin SAYLAN
Prof. Dr. Neriman ARAL
Prof. Dr. Nergüz Bulut SERİN
Prof. Dr. Nizamettin KOÇ
Prof. Dr. Nükhet DEMİRTAŞLI
Prof. Dr. Nihat AYCAN
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN
Prof. Dr. Orhan KARAMUSTAFAOĞLU
Prof. Dr. Oya Güldam ERSEVER
Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK
Prof. Dr. Ramazan SEVER
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT
Prof. Dr. Rifat MİSER
Prof. Dr. Ruhi SARP KAYA
Prof. Dr. Sadegül AKBABA ALTUN
Prof. Dr. Semra SUNGUR
Prof. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK
Prof. Dr. Sadi SEFEROĞLU
Prof. Dr. Salih UŞUN
Prof. Dr. Savaş BAŞTÜRK
Prof. Dr. Serap NAZLI
Prof. Dr. Sebahattin ÇEVİKBAŞ
Prof. Dr. Sedat SEVER
Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Prof. Dr. Selahattin DİLİDÜZGÜN
Prof. Dr. Semra ERKAN
Prof. Dr. Seval FER
Prof. Dr. Soner YILDIRIM
Prof. Dr. Sven PERSSON, Malmö University, Malmö SWEDEN
Prof. Dr. Tayfun TAŞBİLEK
Prof. Dr. Theo WUBBELS, University of Utrecht, NETHERLAND
Prof. Dr. Teoman KESERCİOĞLU
Prof. Dr. Tevhide KARGIN
Prof. Dr. Tohit GÜNEŞ
Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN
Prof. Dr. Uğur SAK
Prof. Dr. Ursula CASANOVA, Arizona State University, USA
Prof. Dr. Yusif MAMMADOV, Azerbaijan State University, Baku, AZERBAIJAN
Prof. Dr. Yasemin BAYYURT
Prof. Dr. Yasemin Karaman KEPENEKÇİ
Prof. Dr. Yasemin Koçak USLUEL
Prof. Dr. Yavuz AKPINAR
Prof. Dr. Yeşim ÇAPA AYDIN
Prof. Dr. Yusuf BUDAK
Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Prof. Dr. Zekeriya GÜNEY
Prof. Dr. Zuhal OKAN
Doç. Dr. Adnan KAN
Doç. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU
Doç. Dr. Ali Fuat ARICI
Doç. Dr. Ali DELİCE
Doç. Dr. Ali ESGİN
Doç. Dr. Ali Günay BALIM
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ
Doç. Dr. Ali SABANCI
Doç. Dr. Ali TAŞ
Doç. Dr. Ali ÜNAL
Doç. Dr. Ali YILDIZ
Doç. Dr. Alper ÇİLTAŞ
Doç. Dr. Arda ARIKAN
Doç. Dr. Arif ÖZER
Doç. Dr. Arif SARIÇOBAN
Doç. Dr. Asiye TOKER GÖKÇE
Doç. Dr. Asuman Duatepe PAKSU
Doç. Dr. Atılğan ERÖZKAN
Doç. Dr. Aydın BALYER
Doç. Dr. Ayşe Çiftçi, Purdue University, IN, USA
Doç. Dr. Atilla YILDIRIM
Doç. Dr. Ayalp TALUN İNCE
Doç. Dr. Ayhan Kürşat ERBAŞ
Doç. Dr. Aynur BOZKURT BOSTANCI
Doç. Dr. Aysen Esen ÇOBAN
Doç. Dr. Ayşe OĞUZ ÜNVER
Doç. Dr. Ayşegül Amanda YEŞİLBURSA
Doç. Dr. Aytunga OĞUZ
Doç. Dr. Aytunga OĞUZ
Doç. Dr. Bahadır ERİŞTİ
Doç. Dr. BAKI DUY
Doç. Dr. Bayram AŞILIOĞLU
Doç. Dr. Bayram BIÇAK
Doç. Dr. Bayram BAŞ
Doç. Dr. Bayram ÇETİN
Doç. Dr. Bayram TAY
Doç. Dr. Bilal DUMAN
Doç. Dr. Buket YAKMACI GÜZEL
Doç. Dr. Bülent ÇETİNKAYA
Doç. Dr. Canan ASLAN
Doç. Dr. Canani KAYGUSUZ
Doç. Dr. Celal Tayyar UĞURLU
Doç. Dr. Cem BALÇIKANLI
Doç. Dr. Cem GÜZELLER
Doç. Dr. Cem BALÇIKANLI
Doç. Dr. Cemal Ergin EKİNCİ

- Doç. Dr. Cemalettin İPEK
Doç. Dr. Cengiz ŞAHİN
Doç. Dr. Cevat ELMA
Doç. Dr. Çağlar ÇAĞLAR
Doç. Dr. Çetin TÜRKİYILMAZ
Doç. Dr. Derya YAYLI
Doç. Dr. Eda ÜSTÜNEL
Doç. Dr. Elif TÜRNÜKLÜ
Doç. Dr. Elvan ŞAHİN
Doç. Dr. Eray ÇELİK
Doç. Dr. Erkut KONTER
Doç. Dr. Esin ATAV
Doç. Dr. Fatma ÇELİKKAYAPINAR
Doç. Dr. Fatma ÖZMEN
Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Doç. Dr. Ferhat ENSAR
Doç. Dr. Figen ERSOY
Doç. Dr. Filiz KABAPINAR
Doç. Dr. Füsün ALACAPINAR
Doç. Dr. Gaye TUNCER TEKSÖZ
Doç. Dr. Gülden Uyanık BALAT
Doç. Dr. Gürsoy AKÇA
Doç. Dr. Hakan ATILGAN
Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU
Doç. Dr. Hamit YOKUŞ
Doç. Dr. Harun ŞAHİN
Doç. Dr. Hasan ARSLAN
Doç. Dr. Hasan AYDIN
Doç. Dr. Hasan BAĞCI
Doç. Dr. Hasan DEMİRTAŞ
Doç. Dr. Hasan HALUK ERDEM
Doç. Dr. Hatice BEKİR
Doç. Dr. Hatice ODACI
Doç. Dr. Hatice Zeynep İNAN
Doç. Dr. Hülya Gülay OĞELMAN
Doç. Dr. Hülya ŞAHİN BALTACI
Doç. Dr. Hünkar KORKMAZ
Doç. Dr. Hüseyin KÜÇÜKÖZER
Doç. Dr. Hüseyin YOLCU
Doç. Dr. Işıl Kabakçı YURDAKUL
Doç. Dr. İlke EVİN GENCEL
Doç. Dr. İlhan YALÇIN
Doç. Dr. İsmail Hakkı ERTEN
Doç. Dr. İsmail HAKKI KIZILOLUK
Doç. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU
Doç. Dr. Kadir BEYÇİOĞLU
Doç. Dr. Kamile DEMİR
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM
Doç. Dr. Kaya YILMAZ
Doç. Dr. Kazım ÇELİK
Doç. Dr. Kemal KAYIÇI
Doç. Dr. Kemal Sinan ÖZMEN
Doç. Dr. Kenan ÖZCAN
Doç. Dr. Kerim GÜNDOĞDU
Doç. Dr. Kürşad YILMAZ
Doç. Dr. Kürşat YENİLMEZ
Doç. Dr. Kürşat YILMAZ
Doç. Dr. Maide ORÇAN KAÇAN
Doç. Dr. Martha LASH
Doç. Dr. Mehmet AÇIKALIN
Doç. Dr. Melek KALKAN
Doç. Dr. Melek ÇAKMAK
Doç. Dr. Meliha YILMAZ
Doç. Dr. Murat HİŞMANOĞLU
Doç. Dr. Murat ÖZDEMİR
Doç. Dr. Musa DİKMENLİ
Doç. Dr. Mustafa BULUŞ
Doç. Dr. Mustafa Levent İNCE
Doç. Dr. Mustafa Sami TOPÇU
Doç. Dr. Nazile KALAYCI
Doç. Dr. Nebil REYHANİ
Doç. Dr. Necdet AYKAÇ
Doç. Dr. Necdet KONAN
Doç. Dr. Necmi GÖKYER
Doç. Dr. Nesrin ÖZDENER
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ
Doç. Dr. Nihat ŞAD
Doç. Dr. Nil DUBAN
Doç. Dr. Nilgün AÇIK ÖNKAŞ
Doç. Dr. Nilgün SEÇKEN
Doç. Dr. Nilgün YENİCE
Doç. Dr. Nuray TAŞTAN
Doç. Dr. Nuri DOĞAN
Doç. Dr. Oğuz ÖZDEMİR
Doç. Dr. Osman TİTREK
Doç. Dr. Oylum AKKUŞ
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL
Doç. Dr. Ömer Faruk TUTKUN
Doç. Dr. Özcan DOĞAN
Doç. Dr. Özgür YILDIZ
Doç. Dr. Paşa Tefvik CEPHE
Doç. Dr. Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU
Doç. Dr. Sabahattin DENİZ
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ
Doç. Dr. Sadık KARTAL
Doç. Dr. Sait AKBAŞLI
Doç. Dr. Sait ULUÇ
Doç. Dr. Salih Paşa MEMİŞOĞLU
Doç. Dr. Sedat IŞIKLI
Doç. Dr. Sedat UÇAR
Doç. Dr. Senel Poyrazlı, Penn State University, PA, USA
Doç. Dr. Seher BALCI ÇELİK
Doç. Dr. Seher SEVİM
Doç. Dr. Servet DEMİR
Doç. Dr. Seval ERDEN
Doç. Dr. Sezgin VURAN
Doç. Dr. Sinan ERTEN
Doç. Dr. Süleyman CAN
Doç. Dr. Şahin KESİCİ
Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Doç. Dr. Şendil CAN
Doç. Dr. Şengül S. ANAGÜN
Doç. Dr. Şeref TAN
Doç. Dr. Şerife YÜCESOY
Doç. Dr. Şevki KÖMÜR
Doç. Dr. Şükrü ADA
Doç. Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN
Doç. Dr. Tuncay AKÇADAĞ

- Doç. Dr. Tuncay ÖĞRETMEN
Doç. Dr. Tülin GÜLER
Doç. Dr. Türkan ARGON
Doç. Dr. Türkey Nuri TOK
Doç. Dr. Ümit ŞAHBAZ
Doç. Dr. Vesile Kaptan AYKAÇ
Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR
Doç. Dr. Yahya ALTINKURT
Doç. Dr. Yahya ALTINKURT
Doç. Dr. Yalçın YALAKI
Doç. Dr. Yaşar KONDAKÇI
Doç. Dr. Yavuz AKBULUT
Doç. Dr. Yeter ŞAHİNER
Doç. Dr. Yusuf ŞAHİN
Doç. Dr. Yücel KABAPINAR
Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN
Yrd. Doç. Dr. A. Cenden KARAMAN
Yrd. Doç. Dr. Abbas ERTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Abdullah Cem ÖZAL
Yrd. Doç. Dr. Ali Gürsan SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Ali KIŞ
Yrd. Doç. Dr. Ahmet BAŞAL
Yrd. Doç. Dr. Aslı TAYLI
Yrd. Doç. Dr. Atila YILDIRIM
Yrd. Doç. Dr. Aylin ÇAM
Yrd. Doç. Dr. Aynur BİLİR
Yrd. Doç. Dr. Aysel Esen ÇOBAN
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül BAYRAKTAR
Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Yrd. Doç. Dr. Baki ŞAHİN
Yrd. Doç. Dr. Berna GÜCÜM
Yrd. Doç. Dr. Berna ARSLAN
Yrd. Doç. Dr. Beyzağül KAPÇAK IŞIKSUNGUR
Yrd. Doç. Dr. Birsnel AYBEK
Yrd. Doç. Dr. Buket KORKUT RAPTİS
Yrd. Doç. Dr. Burcu AKHUN
Yrd. Doç. Dr. Burcu ŞENLER
Yrd. Doç. Dr. Burçak BOZ
Yrd. Doç. Dr. Canan KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Celal GÜLŞEN
Yrd. Doç. Dr. Cenk AKBIYIK
Yrd. Doç. Dr. Cihat DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Çetin ERDOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Çiğdem ALDAN KARADEMİR
Yrd. Doç. Dr. Deniz GÜLLEROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Didem AKYÜZ
Yrd. Doç. Dr. Didem ÇETİN
Yrd. Doç. Dr. Dilruba KÜRÜM
Yrd. Doç. Dr. Dilruba KÜRÜM YAPICIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Duygu SÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Elvan GÜNEL
Yrd. Doç. Dr. Emine ÇİL
Yrd. Doç. Dr. Engin ADER
Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU
Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER
Yrd. Doç. Dr. Erkan ÇER
Yrd. Doç. Dr. Erkan KIRAL
Yrd. Doç. Dr. Erkan TABANCALI
Yrd. Doç. Dr. Ertuğ CAN
Yrd. Doç. Dr. Evrim ERBİLGİN
Yrd. Doç. Dr. Fatma TEZCAN
Yrd. Doç. Dr. Fatoş KORKMAZ
Yrd. Doç. Dr. Filiz AKAR
Yrd. Doç. Dr. Funda NAYIR
Yrd. Doç. Dr. Gamze ABUR
Yrd. Doç. Dr. Gamze SART
Yrd. Doç. Dr. Gökçe GÖKALP
Yrd. Doç. Dr. Gökhan ARASTAMAN
Yrd. Doç. Dr. Göksu Gözen ÇITAK
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK
Yrd. Doç. Dr. Güliz AYDIN
Yrd. Doç. Dr. Gülten KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Hacer Hande UYSAL
Yrd. Doç. Dr. Hakan IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Halim ÇAVUŞOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Halit KARALAR
Yrd. Doç. Dr. Handan GÜNEŞ
Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin AKSU
Yrd. Doç. Dr. Hatice BAKKALOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Hatice FIRAT
Yrd. Doç. Dr. Hülya ERCAN
Yrd. Doç. Dr. Hülya ERTAŞ
Yrd. Doç. Dr. İdris KAYA
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK
Yrd. Doç. Dr. Jacqueline GUSTAFSON
Yrd. Doç. Dr. Kaan Zülfikar DENİZ
Yrd. Doç. Dr. Kevser ÖZAYDINLIK
Yrd. Doç. Dr. Levent ŞENYÜZ
Yrd. Doç. Dr. Levent YAYCI
Yrd. Doç. Dr. Melek ALTIPARMAK KARAKUŞ
Yrd. Doç. Dr. Meltem GÖNDEN
Yrd. Doç. Dr. Metin AŞÇI
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK
Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI
Yrd. Doç. Dr. Murat AKYILDIZ
Yrd. Doç. Dr. Murat ERTEN
Yrd. Doç. Dr. Mustafa GİRGİN
Yrd. Doç. Dr. Müge ADNAN
Yrd. Doç. Dr. Müge ŞEN
Yrd. Doç. Dr. Nebiye KORKMAZ
Yrd. Doç. Dr. Necla EKİNCİ
Yrd. Doç. Dr. Nigar İpek EĞİLMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nihan DEMİRKASIMOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Nilüfer ÖZCAN DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Osman Raşit IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ömer KUTLU
Yrd. Doç. Dr. Ömür KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Öner ÇELİKCALELİ
Yrd. Doç. Dr. Özden FİDAN
Yrd. Doç. Dr. Özlem ALKAN ERSOY
Yrd. Doç. Dr. Özlem Yeşim ÖZBEK
Yrd. Doç. Dr. Pelin YALÇINOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Pervin OYA TANERİ
Yrd. Doç. Dr. Pınar FETTAHLIOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Pınar SARP KAYA
Yrd. Doç. Dr. Ramazan Şükrü PARMAKSIZ
Yrd. Doç. Dr. Raşit AVCI
Yrd. Doç. Dr. Recep ERCAN

Yrd. Doç. Dr. Rıza AKYÜREK
Yrd. Doç. Dr. Ruken AKAR VURAL
Yrd. Doç. Dr. Salim SEVER
Yrd. Doç. Dr. Saadet KURU ÇETİN
Yrd. Doç. Dr. Sabriye ŞENER
Yrd. Doç. Dr. Sedat İNCE
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ
Yrd. Doç. Dr. Selmin BİLEN
Yrd. Doç. Dr. Sema ÜNLÜER
Yrd. Doç. Dr. Semra SÜTGİBİ
Yrd. Doç. Dr. Semra TİCAN BAŞARAN
Yrd. Doç. Dr. Serkan ARIKAN
Yrd. Doç. Dr. Servet GÖZETLİK
Yrd. Doç. Dr. Seval Deniz KILIÇ
Yrd. Doç. Dr. Sezer Sabriye İKİZ
Yrd. Doç. Dr. Sezgi SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Sibel ÖZSOY
Yrd. Doç. Dr. Sibel TURHAN TUNA
Yrd. Doç. Dr. Soner AKŞEHİRLİ
Yrd. Doç. Dr. Suat ÇAKOVA
Yrd. Doç. Dr. Şadan ÖKMEN
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI
Yrd. Doç. Dr. Şeyda Deniz TARIM
Yrd. Doç. Dr. Temel TOPAL
Yrd. Doç. Dr. Tuba YOKUŞ
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HOŞGÖR
Yrd. Doç. Dr. Tuğba HORZUMÜR
Yrd. Doç. Dr. Tuğba ÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Uğur DOĞAN
Yrd. Doç. Dr. Ünal BOZYER
Yrd. Doç. Dr. Yusuf SÜLÜN
Yrd. Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ

Yrd. Doç. Dr. Zeynel HAYRAN
Yrd. Doç. Dr. Erol ÖZÇELİK
Yrd. Doç. Dr. Halise Kader AYATA
Yrd. Doç. Dr. Turgay ÜNALAN
Yrd. Doç. Dr. Uğur AKIN
Yrd. Doç. Dr. Vahit BADEMÇİ
Yrd. Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL
Yrd. Doç. Dr. Zeynep UĞURLU
Dr. Ali YILMAZ
Dr. Bertan AKYOL
Dr. Burcu BECEREN ÖZDEMİR
Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE
Dr. Ersin ŞAHİN
Dr. Fatih BEKTAŞ
Dr. Göksel ERDEM
Dr. Hakan TURAN
Dr. Mahmut ARIKAN
Dr. Mehmet YAPICI
Öğr. Gör. Dr. Arzu ÖZKAN CEYLAN
Öğr. Gör. Dr. Berna AYTAÇ
Öğr. Gör. Dr. Burcu BECEREN ÖZDEMİR
Öğr. Gör. Dr. Hakan TURAN
Öğr. Gör. Dr. Hayal YAVUZ GÜZEL
Öğr. Gör. Dr. Mustafa Kemal ÖZTÜRK
Öğr. Gör. Dr. Oya AKYILDIZ
Öğr. Gör. Dr. Savaş CEYLAN
Öğr. Gör. Dr. Savaş ERGÜL
Öğr. Gör. Kazım ARTUT
Öğr. Gör. Murat CANPOLAT
Öğr. Gör. Nihal KURUOĞLU MACCARIO
Öğr. Gör. Sekvan KUZU

(7469) Öğrenci Devamsızlıklarının Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi: Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Örneği**Feriştah DALKILIÇ**

Dokuz Eylül Üniversitesi

Ömer AYDIN

Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZET

Üniversite bilimsel, ekonomik, teknolojik, sosyal ve kültürel gelişmede toplumlara yönlendiren önemli bir kurumdur. Üniversiteler, fikirlerin ve alternatiflerin geliştirilmesinde öncüdür. Öğrencilere en son bilgileri vermek ve bir yandan da bu bilgilere yenilerini eklemek hedeflenmektedir. Üniversite; akademik, yönetsel ve insan ilişkilerini içine alan bir yaşam alanıdır. Üniversite öğrencileri bu yaşam alanının en önemli öğelerindedir. Öğrencilerin okula olan memnuniyetlerinin artırılması ve akademik başarılarının yükseltilmesi konusunda üniversiteler tarafından gerekli olan gayret gösterilmelidir.

Öğrencilerin üniversite eğitimleri süresince, sınıf ve derslere göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerleme akademik başarı olarak değerlendirilir. Bir başka deyişle akademik başarı, bir eğitim veya öğretim kurumunda okutulan derslerde geliştirilen ve öğrenciler tarafından takdir edilen notlarla belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerdir. Öğrencilerin öğretim hayatlarındaki akademik başarıları üzerinde etkili olan birçok etmen bulunmaktadır. Okula devamsızlık davranışı da bu etmenlerden biridir.

Okula devamsızlık, fiziksel, psikolojik ve toplumsal birçok nedenden kaynaklanabilen ve öğrencinin akademik başarısını olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülen istenmeyen bir öğrenci davranışıdır (Altınkurt, 2008). Bir öğrencinin devamsızlık yapmasının altında pek çok neden yatabilir. Bu nedenler arasında okul ortamı, aile yaşantısındaki problemler, kötü hava şartları ve ulaşım problemleri, sağlık problemleri ve kişisel yetersizlikler sayılabilir (Öztekin, 2013). Derslere yüksek devamsızlık yapılması, derslerde zorlanmaya, geri kalmaya, notların düşmesine ve buna bağlı olarak öğrencinin okulu terkine ya da mezuniyetin uzamasına sebep olabilmektedir (Jerald, 2006). Bu nedenle, öğrencilerin okula devamsızlık nedenlerinin araştırılması ve nedenlerinin belirlenmesi sonrasında gereken özel önlemlerin alınması önemlidir.

Literatürde ülkemizde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin incelendiği çeşitli çalışmalar mevcuttur (Altınkurt, 2008; Özbaş, 2010; Yıldız, 2011; Şimşek, 2011; Öztekin, 2013; Adıgüzel ve Karadaş, 2013; Hoşgörür ve Polat, 2015). Yükseköğretimdeki devamsızlık problemlerinin araştırıldığı pek çok yabancı çalışma mevcut olmasına rağmen (Cader, Stevens, & Brown, 2003; Cleary-Holdforth, 2007; Durfee ve diğerleri, 2012; Alija, 2013), ülkemizde yükseköğretim kurumları bazında yapılmış yeterli çalışma bulunmamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin devamsızlık davranışlarını inceleyerek, bu davranışların öğrencinin cinsiyeti, bölümü, sınıfı, öğrenim türü ve başarı durumu ile olan ilişkilerini tespit etmektir. Bu çalışmada ayrıca, ikamet edilen yerin ve fakülteye uzaklığının, fakülteye ulaşım şeklinin ve fakülteye karşı duyulan memnuniyetin, devamsızlık davranışları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi ve elde edilen bulgular ışığında, iyileştirici bazı önerilerde bulunmak hedeflenmiştir.

Bu çalışmada, öğrencinin devamsızlık nedenlerinin incelenmesi amacıyla veri madenciliği tekniklerinden Apriori algoritması kullanılmıştır. Burada amaç devamsızlık durumunu içeren birliktelik kurallarının tespit edilmesi ve incelenmesidir. Apriori algoritması veri madenciliğinde, büyük veriler üzerinde sık öge kümelerinin tespitinde ve birliktelik kuralların çıkartılmasında kullanılan bir algoritmadır. Günümüze kadar eğitim, tıp, mühendislik, finans, pazarlama, bankacılık ve e-ticaret gibi pek çok alanda birliktelik kuralı çıkarım algoritmaları içerisinde en yaygın kullanılan algoritma olmuştur. Eğitim alanında da Apriori algoritmasının kullanıldığı pek çok çalışma yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bünyesinde bulunan Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Ekonometri, İktisat, İşletme, Kamu Yönetimi ve Maliye bölümlerinde 2014–2015 eğitim öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören 1. sınıftan 4. sınıfa kadar yaklaşık 11.000 örgün ve ikinci öğretim öğrencisi oluşturmuştur. Dönemlik yaklaşık 200 dersin devam etmekte olduğu fakültede öğrencilere ait bilgiler 3 üç farklı veri kaynağından toplanmıştır. Bunlardan ilki öğrencilerin derslere devamlarını gösterir verilerdir. Bu veriler Mifare kart tipinde olan öğrenci kimliklerinin kullanılmasıyla kurulan elektronik bir sistem vasıtasıyla elde edilmiştir. İkinci veri kaynağı ise, internet ortamında fakülteye kayıtlı öğrencilere yönelik yapılan bir anketten elde edilen verilerdir. Son veri kaynağı ise üniversite öğrenci bilgi sisteminden elde edilen öğrencilere ait kişisel verilerdir.

Araştırma sorununun çözülmesi amacıyla ile toplanan veriler üzerine Apriori algoritmasının uygulanması ile elde edilen bulgulara ve bunların yorumlanmasına yer verilmiştir. Çalışma kapsamında geliştirilen masaüstü uygulaması kullanılarak, Apriori algoritması minimum %3 destek değeri ile çalıştırılmış ve değerli olan bilginin keşfedilmesi amacıyla, elde edilen birliktelik kurallarından devamsız durumunu içerenler filtrelenmiştir.

Öğrenci devamsızlıkları cinsiyet kriterine göre incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla devamsızlık yaptıkları görülmüştür. Öğrenciler devam etmekte oldukları sınıfa göre değerlendirildiğinde devamsızlık oranının en yüksek olduğu sınıf, 1. sınıf olduğu saptanmıştır. İkinci öğrenim öğrencilerinin, örgün öğrenim öğrencilerinden daha fazla devamsızlık yapıyor oldukları görülmüştür. Not ortalaması bakımından başarısız sayılan öğrencilerin, diğer öğrencilere oranla daha yüksek devamsızlık davranışı sergiledikleri anlaşılmıştır. En yüksek devamsızlık oranları Kamu Yönetimi ve İşletme bölümlerinde, en düşük devamsızlık oranı ise Maliye bölümünde gözlemlenmiştir.

Anket çalışmasından elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, fakülteden memnun olmayan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha fazla devamsızlık yapmakta olduklarını anlaşılmıştır. İkamet edilen yer göz önünde bulundurulduğunda, devlet yurdunda kalan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha az devamsızlık yaptıkları gözlemlenmiştir. Devamsızlık oranları ikamet edilen yerin fakülteye olan mesafesi ile doğru orantılı olarak artış göstermektedir. Fakülteye ulaşım şeklinin devamsızlık davranışı üzerine önemli bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Akademik Başarı, Devamsızlık, Veri Madenciliği, İlişkisel Kural Madenciliği, Apriori Algoritması

Kaynakça

- Adıgüzel, A., & Karadaş, H. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Okula İlişkin Tutumlarının Devamsızlık Ve Okul Başarıları Arasındaki İlişki. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty)*, 1:49-66.
- Alija, S. (2013). How Attendance Affects the General Success of the Student. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 3(1):168-182.
- Altınkurt, Y. (2008). Öğrenci Devamsızlıklarının Nedenleri Ve Devamsızlığın Akademik Başarıya Olan Etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20:129-142.
- Cader, J., Stevens, D., & Brown, R. (2003). Business student's attendance at lectures. *Proceedings of the ANZMAC 2003*, 1-3 Aralık 2003, Adelaide, Avusturalya.
- Cleary-Holdforth, J. (2007). Student non-attendance in higher education. A phenomenon of student apathy or poor pedagogy. *DIT Level 3*, 5.
- Durfee, J. K., Loendorf, W. R., Richter, D. C., Geyer, T. L. D., & Munson, D. M. (2012). A Formal Research Study on Correlating Student Attendance to Student Success. *Proceedings of the ASEE Annual Conference*, San Antonio, Texas.
- Hoşgörür, V., & Polat, M. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Okula Devamsızlık Nedenleri (Söke İlçesi Örneği). *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1):1.
- Jerald, C. D. (2006). Identifying Potential Dropouts: Key Lessons For Building an Early Warning Data System. *American Diploma Project Network*.
- Özbaş, M. (2010). İlköğretim okullarında öğrenci devamsızlığının nedenleri. *Eğitim ve Bilim*, 35(156):32-44.
- Öztekin, Ö. (2013). Lise öğrencilerinin devamsızlık nedenlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Şimşek, H. (2011). Lise öğrencilerinde okulu bırakma eğilimi ve nedenleri. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(2):27-47.
- Yıldız, M. (2011). İlköğretim okulu öğrencilerinin devamsızlık nedenlerinin araştırılması. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.